

Всички тѣзи недъзи, нераздѣлни съпжитници на една държавна банка, не могат да се прѣмахнатъ чрѣзъ какви да било мѣроприятия, освѣнъ чрѣзъ прѣмахване на самата система: държавата не трѣбва да експлоатира банково дѣло; послѣдното е продуктъ на свободната търговия и то трѣбва да се развива самостоятелно. Ролята на държавата трѣбва да се сведе до единъ контролъ върху кредитнитѣ дружества, като разпространи върху тѣхъ црѣдписанията на Търговския законъ. Заедно съ това ще падне и привилегията на Б. Н. Б. да издава банкноти, като се прѣдостави това право на всички дружества и банки, които по капиталъ, начинъ на обезпечение банкнотитѣ и пр. би удовлетворили на извѣстни изисквания на закона.

Такова едно мѣроприятие ще даде силенъ потикъ за концентрация на свободнитѣ капитали съ цѣлъ да се домогнатъ до привилегиитѣ за издаване банкноти.

Въ таквъ случай една голѣма частъ отъ днешнитѣ влогове на Б. Н. Банка ще се облекатъ въ акции на частнитѣ дружества, като ще носятъ на своитѣ притежатели по-голѣмъ доходъ, отколкото като срочни влогове при Б. Н. Банка. Освѣнъ това банкнотната функция на новитѣ дружества ще бѣде обезпечена не само съ единъ по-солиденъ портфейлъ, отколкото що е днесъ портфейла на Б. Н. Б., нъ и съ единъ съвокупно взетъ по-голѣмъ основенъ капиталъ отъ днешния основенъ капиталъ на Б. Н. Бан.

При тѣзи обстоятелства, ние не се съмняваме, ще се издигнатъ една или нѣколко по-голѣми банки, които ще държатъ нишките на цѣлото кредитно и банково дѣло въ страната, обаче таквъ успѣхъ ще се дължи нѣ на готово дадени привилегии, съ каквито се ползува днесъ Б. Н. Банка, а ще бѣде плодъ на вещина и трезвостъ въ ръководене на дружественитѣ работи, т. е. плодъ на една свободна конкуренция въ областъта на кредитното и банково дѣло.

За да се осъществи една такава реформа, която ще гарантира едно правилно економическо развитие на страната, тя трѣбва да се поиска и дори наложи на законодателната властъ отъ онова съсловие, което е най-силно заинтересовано отъ стабилностъ въ паричната система на държавата и което държи врѣменно свободнитѣ си капитали на текуща смѣтка или влогъ въ Б. Н. Банка, т. е. търговското съсловие, и онѣзи политически партии, които иматъ претенцията на носители на неговитѣ интереси. Прѣзъ 1899 г., въ момента на криза и сътрѣсения, когато Б. Н. Б. се охрани съ закона отъ 13 ноемврий 1899 г. за необмѣняемостъ на златнитѣ банкноти освѣнъ чрѣзъ сребро по курса на текущото ажио, делегатитѣ на търговци, индустриалци и занаятчи на градоветѣ София, Русе, Пловдивъ, Варна, Бургазъ и Шуменъ, събрани на конгресъ въ София, открито заявиха, че тѣ искатъ отдѣлването на Б. Н. Банка отъ държавното съкровище; ала тѣ нѣмаха смѣлоостъ да отидатъ по-нататкъ. Днесъ чрѣзъ своитѣ търговски дружества, а най-вече чрѣзъ партия, която скъпи интереситѣ на търговското съсловие, каквато може да бѣде у насъ народната партия, послѣдното трѣбва да поиска, безъ да чака години на нови и по-тежки изпитания, да се прѣмахне привилегията на Б. Н. Банка и принесе, при съответни нареждания въ Търговския законъ, върху частнитѣ дружества, търгуващи съ пари и кредитъ.